

Experiències locals i comarcals d'ordenació d'espais agraris al Vallès.

La virtual absència en el nostre país d'ordenació d'espais agraris a escales pertinents ha implicat que les institucions locals hagin hagut de fer via i que en alguns casos hagin desenvolupat polítiques positives en aquesta direcció. Malgrat que les administracions locals no tenen, estrictament, competències en matèria agrària, al Vallès s'han produït diversos casos de corporacions municipals que han assumit un paper actiu en la planificació i gestió dels seus respectius àmbits agraris (en realitat, de part d'ells). Una revisió general i un repàs dels diferents casos (Torre Negra a Sant Cugat del Vallès, el Parc Agrícola a Sabadell, Gallecs, etc.) centren aquesta ponència.

Les experiències afecten pràcticament sempre un únic municipi; depenen de la bona voluntat i de les possibilitats dels propis ajuntaments. Són a més aïllades en l'espai i en el temps: algunes es troben bloquejades d'uns anys ençà o han patit insalvables reorientacions, i només afecten una petita proporció del territori agrari vallesà. Contrasten contundentment uns àmbits forestals «blindats» i ordenats amb uns espais agraris en situacions heterogènies i per norma no emparats per cap figura ordenadora. Tanmateix, no sembla pas adequat reproduir els models d'espais naturals protegits de les serralades a la plana agrària: són àmbits de naturalesa molt diferent i no es pot reduir el valor dels espais agraris només a aspectes ambientals, obviant els evidents valors productius –que expliquen el caràcter d'aquests espais–, econòmics en general, patrimonials, etc.

En la pràctica majoria dels casos, convé subratllar que les experiències locals han comptat amb la complicitat del sector involucrat (de la pagesia) i també de la societat civil. Fins i tot es pot dir que en més d'una ocasió han estat la pagesia i les organitzacions qui pròpiament han impulsat l'ordenació d'aquestes realitats territorials; les institucions s'han afegit.

Cada vegada és més palès que convé una ordenació a escala supramunicipal que doti de coherència aquestes experiències esparses: la proposta del *Parc Agrícola del Vallès* (2004), no reeixit, constitueix una prova evident de la capacitat que té la societat civil de fer propostes territorials madures i constructives. En aquesta mateixa direcció –més enllà de la previsible aprovació d'instruments assenyats d'ordenació supramunicipal (pla territorial parcial, potser pla director territorial)– sembla clau la implicació de l'administració competent en agricultura. Aquesta complicitat esdevé ja una necessitat; diverses instàncies ho estan reclamant de fa temps, i el Departament de Política Territorial i Obres Públiques ha afirmat ja que «la inexistència d'un pla territorial sectorial agrari com el que el Pla territorial general de Catalunya recomanava d'elaborar amb la finalitat de delimitar els espais de valor i prendre les mesures sectorials adients per a la seva protecció, preservació, explotació o millora, és un dels principals dèficits».